

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту

Кафедра фінансових технологій і підприємництва

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування

освітньо-професійної програми «Банківська справа»

на тему: «Аналіз та оцінка капіталу банку (на прикладі АТ "Банк Альянс")»

Здобувача групи БС-91а Рибальченка Вячеслава Володимировича

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

_____ Вячеслав РИБАЛЬЧЕНКО

(підпис)

(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ здобувача)

Керівник к.е.н., доцент Людмила РЯБУШКА

(посада, науковий ступінь, вчене звання, Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

_____ (підпис)

Суми 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Кафедра фінансових технологій і підприємництва

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри, д.е.н., проф.
_____ Лариса ГРИЦЕНКО
(підпис)
«__» _____ 2023 р.

ЗАВДАННЯ

до кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня бакалавр

Здобувача групи БС-91а ННІ БіЕМ
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Рибальченка Вячеслава Володимирович

Тема роботи: «Аналіз та оцінка капіталу банку (на прикладі АТ "Банк Альянс")»

Затверджено наказом по СумДУ № 0509-VI від « 15 » травня 2023 р.
Термін здачі здобувачкою завершеної роботи « 14 » червня 2023 р.

Вихідні дані до роботи: нормативні й законодавчі акти, аналітичні та статистичні матеріали Міністерства фінансів України, фінансові звіти банку, матеріали монографій, періодичних видань, підручників і навчальних посібників, тощо.

Зміст основної частини роботи (перелік питань для розроблення): дослідити методiku аналізу капіталу банку в Україні; дослідити особливості діяльності, завдань, функцій та правового регулювання діяльності АТ «Альянс Банк»; провести аналіз доходів і витрат, загального фінансового стану «Альянс Банк» надати практичні рекомендації стосовно удосконалення аналізу банківського капіталу в Україні.

Дата видачі завдання: 17.04.2023 р.

Керівник к.е.н., доцент Людмила РЯБУШКА _____

Завдання прийнято до виконання: 17.04.2023 р.
Вячеслав РИБАЛЬЧЕНКО _____

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня бакалавр
на тему:

«Аналіз та оцінка капіталу банку на прикладі АТ "Банк Альянс"»
Рибальченка Вячеслава Володимировича

Основний зміст кваліфікаційної роботи викладено на 42 сторінках, з яких список використаних джерел із 35 найменувань. Робота містить 11 таблиць, 23 рисунки, а також 2 додатки.

Актуальність теми кваліфікаційної роботи полягає у важливості розуміння та оцінки фінансового стану банків для забезпечення стабільності та надійності фінансової системи. Капітал банку є ключовим елементом його фінансової стійкості та здатності виконувати свої функції на ринку.

Метою даного дослідження є проведення аналізу та оцінки капіталу банку АТ "Банк Альянс" з метою виявлення фінансової стійкості, оцінки ризиків та ефективності його діяльності.

Методи дослідження: системно-структурний аналіз (на етапі систематизації наукових трактувань економічної сутності капіталу банку), розрахунково-аналітичний метод (на етапі аналізу показників фінансової стійкості банку), візуалізація результатів дослідження у вигляді таблиць та рисунків.

Результати дослідження капіталу "Альянс Банку" полягає в систематизації наукових підходів до трактування терміну «капітал банку» оцінці капіталу банку, прогнозуванні показників банку.

Ключові слова: банк, капітал, фінансовий стан, оцінка, «Альянс Банк».

ЗМІСТ

Вступ.....	6
1. Теоретичні основи економічної сутності капіталу банку.....	7
2. Аналіз капіталу АТ «Альянс Банк».....	18
3. Напрямки удосконалення оцінки власного капіталу банку.....	23
Список використаних джерел.....	38
Додатки.....	41

ВСТУП

В умовах постійного розвитку фінансової системи та зростаючої конкуренції на ринку банківських послуг, аналіз та оцінка капіталу банків стають надзвичайно важливими завданнями для забезпечення стабільності та ефективності банківської діяльності. Об'єктом дослідження є капітал банку, а також його вплив на фінансову стійкість та ризиковість діяльності.

Предметом даної кваліфікаційної роботи є економічні відносини, що виникають в процесі аналізу та оцінки капіталу банку (на прикладі АТ "Банк Альянс").

Метою цієї роботи є систематизація теоретичних засад та практичних підходів до аналізу та оцінки капіталу банку (на прикладі АТ "Банк Альянс")
Для досягнення цієї мети поставлені наступні завдання:

- дослідити економічну сутність формування власного капіталу банку;
- систематизувати складові власного капіталу банку;
- здійснити аналіз власного капіталу, його активів, зобов'язань на прикладі діяльності АТ "Банк Альянс";
- визначити напрямки удосконалення аналізу та оцінки власного капіталу банку.

Методи дослідження: системно-структурний аналіз (на етапі систематизації наукових трактувань економічної сутності капіталу банку), розрахунково-аналітичний метод (на етапі аналізу показників фінансової стійкості банку), візуалізація результатів дослідження у вигляді таблиць та рисунків.

Результати дослідження капіталу "Альянс Банку" полягає в систематизації наукових підходів до трактування терміну «капітал банку» оцінці фінансової стійкості банку, прогнозування зміни його основних показників та наведення рекомендацій щодо вдосконалення процесу оцінки капіталу банку.

1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ СУТНОСТІ КАПІТАЛУ БАНКУ

Ресурси банку складаються з сукупності грошових коштів, що перебувають у його розпорядженні та використовуються для проведення активних операцій. Операції, які використовуються банками для формування своїх ресурсів, називаються пасивними.

Визначення соціально-економічної природи та складових банківського капіталу, а також їх взаємозв'язку, є ключовими аспектами у банківській теорії та практиці. Ці питання є важливими при оцінці рівня капіталізації банківської системи і при регулюванні діяльності банків державою.

Потрібно відзначити, що всі дослідження науковців є надзвичайно актуальними і доповнюють один одного, але сутність банківського капіталу розкрита лише в 7 дисертаціях. В табл. 1.1 дефініції відображають лише деякі підходи до визначення поняття “капітал банку”.

Таблиця 1.1 - Наукові погляди щодо визначення сутності поняття “капітал банку”

Джерело	Трактування сутності поняття “капітал банку”
А.М. Герасимович, М.Д. Алексеєнко, І. М. Парасій - Вергуненко та ін. [11]	Банківський капітал - це грошові кошти та виражена у грошовій формі частка матеріальних, нематеріальних і фінансових активів, що перебувають у розпорядженні банків і використовуються ними для здійснення операцій з розміщення коштів та надання послуг з метою одержання прибутку.
О.Д, Вовчак [12]	Банківські ресурси можна вважати банківським капіталом.
О.Г. Коренєва, Н.Г. Слав'янська, Н.Г. Євченко, О.В. Карпенко [13]	Капітал банку (власний капітал) – спеціально створені фонди і резерви, які призначені для забезпечення фінансової стійкості, комерційної і господарської діяльності, відшкодування можливих збитків і знаходяться у використанні банку протягом усього періоду його функціонування.
О.В. Васюренко, Л.В. Сердюк, О.М. Сидоренко [14]	Капітал банку – це залишковий інтерес в активах банку після вирахування всіх його зобов'язань.

Продовження таблиці 1.1

Джерело	Трактування сутності поняття “капітал банку”
Р. І. Шевченко [15]	Власний капітал (кошти) банку являє собою грошові кошти, внесені акціонерами (засновниками банку), а також кошти, утворені в процесі подальшої діяльності банку.
Владичин У.В. [16]	Банківський капітал - це сукупність банківських ресурсів у матеріально-речовій формі, у формі нематеріальних та фінансових активів, що виражені у грошовій формі, сформовані за рахунок власних коштів (внесків акціонерів (учасників)), залучених (вкладів ділових одиниць та домогосподарств) і позичених коштів на грошовому ринку, які використовуються банком для здійснення банківської діяльності задля одержання прибутку.
Чорна О.М. [17]	Банківський капітал - система економічних відносин щодо формування і трансформації залучених банком ресурсів, які здатні приносити й приносять реальний прибуток власникам за умов ефективного застосування інноваційних технологій управління капіталом для збалансування суспільних, корпоративних і приватних інтересів у розвитку національної економіки та її інтеграції у світовий банківський простір.
Алексєєнко М.Д. [18]	Банківський капітал - частина банківських ресурсів, що залучені банками в оборот і використовуються ними з метою одержання прибутку.
Коваль С.Л. [19]	Банківський капітал – це та частина банківських ресурсів, які мають здатність приносити дохід.
Дунас Н.В. [20]	Поняття «банківські ресурси» є ширшим, ніж «капітал банку».

Деякі науковці [13] розкривають сутність банківського капіталу відповідно до законодавства, інші вчені пропонують власні підходи щодо визначення сутності капіталу. Доволі поширеною в науковому середовищі є думка про те, що банківський капітал - це банківські ресурси, що ускладнює проблему управління накопиченням банківського капіталу і формуванням банківських ресурсів. Такої позиції дотримуються У.В. Владичин [16] і О.Д. Вовчак [12]. Так, У.В. Владичин вважає, що банківський капітал - це сукупність банківських ресурсів у матеріально-речовій формі, у формі нематеріальних та фінансових активів, що виражені у грошовій формі, сформовані за рахунок власних коштів (внесків акціонерів (учасників)), залучених (вкладів ділових одиниць та домогосподарств) і позичених коштів на грошовому ринку, які використовуються банком для здійснення банківської діяльності задля одержання прибутку [16]. Подібну думку висловив також

О.Д. Вовчак, який стверджує, що банківські ресурси можна вважати банківським капіталом [12]. Іншого погляду у визначенні поняття «банківський капітал» дотримується С.Л. Коваль: “Банківські ресурси – це власні, залучені та запозичені кошти, які використовуються банківською установою; банківський капітал – це та частина банківських ресурсів, які мають здатність приносити дохід” [19].

Щодо популярності та актуальності терміну «банківський капітал», звернемося до ресурсу «Google Trends» [29].

Як ми можемо бачити з даного рисунку, котрий наведений у додатку Б1, популярність та тенденція пошукових запитів за даним терміном в Україні була, можна сказати, сталою. В певні періоди менше людей зверталися до мережі Інтернет за даним запитом, але вже через деякий час ця тенденція змінювалася.

Щодо зарубіжжя, спостерігається цікава тенденція. Графічне її зображення ви можете побачити на рис.А.1 додатку А. Тенденція була сталою, але значно зросла у березні 2023 року, але більш ширший термін банківський капітал був більш цікавий за значно вужчий регулятивний капітал.

Якщо ми аналізуємо розподіл кількості пошукових термінів за країнами (графічне зображення якого можна побачити у додатку Б3), буде дуже цікаво побачити у топ-5 країн країни Африки – це може свідчити про зростання зацікавленості населення Африканського континенту у банківській справі та економіці в цілому, що в перспективі може призвести до економічного піднесення регіону.

Незважаючи на зростаючий інтерес до цієї теми, все ще існує недостатня кількість комплексних досліджень з методологічних, методичних та організаційних питань, які стосуються формування банківського капіталу та його складових. Серед них виділяють регулятивний, балансовий, основний та додатковий капітали, капітали 1-го, 2-го та 3-го рівнів, статутний капітал, субординований борг та інші поняття, які широко використовуються в економічному та соціальному дослідженні.

За традицією в банківській практиці, ресурси банків поділяють на три категорії: власні, залучені та позичені. Власні ресурси банку, також відомі як банківський капітал, складаються з фондів, створених для забезпечення фінансової стійкості, комерційної та господарської діяльності, а також з прибутку поточного та попередніх років.

Залежно від багатьох чинників, включаючи якість активів, політику збільшення капіталу та використання прибутку, структура банківського капіталу може змінюватися протягом року, що свідчить про її несталість за якісним складом.

У порівнянні з сферою матеріального виробництва, банки мають невелику частку власного капіталу у загальних ресурсах. Для промислових підприємств звичайним є, щоб власний капітал становив 50% загального капіталу, тоді як для банків достатнім є 10-12%. Такий невеликий внесок власного капіталу в банках пояснюється їх специфікою діяльності [3].

Банк зазвичай має незначну частку власних коштів, які переважно використовуються для захисту інтересів вкладників та кредиторів банку, а також для покриття поточних збитків, пов'язаних з його діяльністю. Іншими словами, власний капітал банку виконує головним чином захисну функцію. У порівнянні з цим, для підприємств, що займаються матеріальним виробництвом, власний капітал є головним джерелом забезпечення оперативної діяльності, тоді як для банку це другорядна функція.

Проте, в перші роки після створення банку, власний капітал відіграє важливу роль як джерело фінансування його оперативної діяльності. Це дає змогу використовувати власні кошти на придбання меблів, організаційної та комп'ютерної техніки, будівництво або оренду банківських приміщень, упровадження системи банківського захисту, банківських технологій і систем зв'язку.

Власний капітал банку можна використовувати для залучення участі у власності акціонерних та спільних підприємств. Цей капітал складається з

основного капіталу (капіталу 1-го рівня) та додаткового капіталу (капіталу 2-го рівня), з урахуванням основних засобів та мінус відвернення.

Основний капітал складається з фактично сплаченого зареєстрованого статутного капіталу банку, дивідендів, що направляються на збільшення статутного капіталу, емісійних різниць, резервних фондів, які створюються за рахунок прибутку банку, та прибутку минулих років.

Статутний капітал представляє собою один з компонентів власного капіталу банку, який формується засновниками відповідно до правової форми та статуту банку з метою забезпечення його функціонування та результативної діяльності. Утворення статутного капіталу здійснюється шляхом початкового та регулярного випуску звичайних та привілейованих акцій, а також за рахунок прибутку минулого періоду, який виплачується у вигляді дивідендів та направляється на збільшення статутного капіталу банку. Додаткові внески власників також можуть спрямовуватися на збільшення статутного капіталу.

Цінні папери, які належать до портфеля банку на інвестиції та вкладення в асоційовані та дочірні установи, підлягають відверненням. Оцінка вартості основних засобів здійснюється тільки у разі, якщо їхня вартість перевищує загальну суму основного та додаткового капіталу після відрахувань. Головна роль у складі основного капіталу належить статутному капіталу банку. Він утворюється з акціонерного або приватного капіталу при заснуванні нового банку за рахунок внесків засновників чи випуску та продажу акцій.

Засновники встановлюють розмір статутного капіталу, але він не може бути меншим за мінімальний розмір, встановлений Національним банком України. Мінімальний розмір статутного капіталу контролюється Національним банком України відповідно до "Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні", затвердженої постановою Правління Національного банку України від 28.08.2001 №368.

Таблиця 1.2 – Мінімальний розмір статутного капіталу банку

Тип банку	Розмір статутного капіталу, залежно від терміну діяльності, євро				
	Один рік	Два роки	Три роки	Чотири роки	П'ятий рік
Місцеві кооперативні банки	1 000 000	1 100 000	1 200 000	1 350 000	1 500 000
Банки, які здійснюють свою діяльність на території однієї області (регіональних), у тому числі спеціалізованих ощадних та іпотечних	3 000 000	3 500 000	4 000 000	4 500 000	5 000 000
Банки, які здійснюють свою діяльність на території всієї України (міжрегіональних), у тому числі спеціалізованих інвестиційних і розрахункових (клірингових), центрального кооперативного банку	5 000 000	5 500 000	6 000 000	7 000 000	8 000 000

Залежно від організаційної форми банку, процес формування статутного капіталу може відрізнятись. У разі створення банку як акціонерного товариства відкритого типу, статутний капітал формується шляхом відкритої підписки на акції. А якщо банк утворено у формі закритого типу, то статутний капітал формується шляхом розподілу акцій між засновниками відповідно до їхнього внеску до статутного капіталу.

При створенні банку як компанії з обмеженою відповідальністю статутний капітал розподіляється на певні частки, які мають фіксований розмір, визначений у засновницьких документах, і учасники банку несуть відповідальність за його зобов'язання у межах своєї відповідної частки.

Банк, який приймає форму АТ, формує свій статутний капітал шляхом емісії та продажу двох видів іменних акцій - звичайних та привілейованих. Власники звичайних акцій беруть участь у керівництві банком і ділять з ним всіма його доходами, втратами та ризиками.

У зв'язку з розширенням кола операцій банків та вимогами НБУ щодо мінімального розміру статутного капіталу, з'являється потреба в збільшенні його розмірів. Це можливо здійснити шляхом проведення додаткової емісії

акцій. Звичайно, банки при цьому випускають привілейовані акції, щоб запобігти збільшенню кількості власників звичайних акцій та ускладненню процесу управління банком.

До складу власного капіталу банку також входить резервний капітал.

Резервний капітал - це фінансові ресурси, які банк залишає на потенційне покриття непередбачуваних витрат, відшкодування збитків та задоволення особливих потреб. Наявність достатньої кількості коштів в резервному капіталі гарантує стійкість банку та знижує ризик банкрутства[1].

Резервний капітал банку формується відповідно до процедури, затвердженої зборами акціонерів, і зазвичай становить 50% від розміру статутного капіталу. Його розмір забезпечується шляхом зменшення прибутку та повинен становити не менше 5% від загального прибутку.

Після створення банки зазвичай вкладають значні суми в резервний капітал протягом перших років своєї діяльності. Це допомагає забезпечити стабільність та надійність банку. Якщо резервний капітал досягає потрібного розміру, відрахування до нього припиняються. Але у випадку використання коштів з резервного капіталу, частково або повністю, відрахування з прибутку відновлюються для його поповнення.

Власний капітал банку можна розподілити на дві складові - капітал-брутто та капітал-нетто. Капітал-брутто включає в себе усі фонди банку та нерозподілений прибуток за балансом. Капітал-нетто, з іншого боку, є різницею між капіталом-брутто та вкладеннями банку в господарську діяльність підприємств та організацій, акціями АТ, витратами майбутніх періодів та відверненими коштами. Таким чином, капітал-нетто є доступним кредитним ресурсом банку[3].

Кожен банк самостійно встановлює розмір свого власного капіталу залежно від кількох факторів. По-перше, він залежить від мінімальних вимог, які встановлює Національний банк України щодо розміру статутного фонду. Якщо ці вимоги збільшуються, то збільшується й потреба в власному капіталі. По-друге, розмір власного капіталу також залежить від специфіки клієнтури

банку. Якщо в банку є багато дрібних вкладників, то розмір власного капіталу буде менший, ніж у випадку з великими вкладниками. По-третє, наявність ризикових операцій також впливає на розмір власного капіталу, оскільки для їх здійснення потрібно більше капіталу для покриття можливих ризиків.

Банки найчастіше формують свої ресурси шляхом залучення та позичання коштів, а не за рахунок власних коштів. Однак, Національний банк України регулює можливості банків у залученні коштів, встановлюючи показник платоспроможності, який обмежує розмір залучених та позичених коштів у відношенні до власного капіталу, не допускаючи їх перевищення більше, ніж у 12 разів [4].

Один з основних складових елементів власного капіталу банку є дохід, отриманий від проведення банківських операцій. Рівень доходу визначається як різниця між отриманими доходами та витратами, і не може бути меншим за базову процентну ставку по пасивних операціях, щоб запобігти зниженню ринкової вартості банком випущених цінних паперів. При визначенні норми доходу на власний капітал слід враховувати відсотки, які банк сплачує за привілейовані акції. Шляхом множення середньої норми доходності на розмір власного капіталу можна визначити обсяг прибутку, який використовується для виплати дивідендів, що є базою для розрахунку необхідного рівня прибутку. Для цього до маси прибутку, що використовується для виплати дивідендів, потрібно додати:

- видатки банку
- відрахування в резервний капітал банку
- платежі до бюджету
- розмір фондів економічного стимулювання банку [2].

Після дослідження складових основного капіталу, також відомого як капітал першого рівня, ми переходимо до розгляду сутності та складових другої складової банківського капіталу, а саме до додаткового капіталу, або капіталу другого рівня.

Додатковий капітал, або капітал другого рівня, має менш стійкий характер, ніж основний капітал, і його розмір може змінюватися. Деякі вітчизняні економісти тлумачать термін "додатковий капітал" як "капітал, який отримують шляхом додаткової емісії акцій або їх продажу за ціною, вищою за номінальну". Однак це визначення не повністю відображає сутність та призначення додаткового капіталу, тому ми не можемо повністю погодитися з ним.

У вітчизняних нормативних документах додатковий капітал визначається як капітал, що призначений для захисту банку від збитків, які можуть виникнути внаслідок активних операцій та надання різних послуг. Хоча це тлумачення доповнює розуміння додаткового капіталу, з нашого погляду воно не повністю відображає соціально-економічну сутність та зміст цього економічного поняття. Тому ми розглянемо складові додаткового капіталу відповідно до чинного вітчизняного та міжнародного законодавства.

Згідно з Інструкцією "Про порядок регулювання діяльності банків в Україні", затвердженою постановою Правління Національного банку України від 28 серпня 2001 року № 368, додатковий капітал складається з таких складових [21].

- а) резерви, які формуються для покриття стандартної заборгованості перед іншими банками;
- б) резерви, які формуються для покриття стандартної заборгованості перед клієнтами за кредитними операціями банків;
- в) прибуток, отриманий в результаті переоцінки основних засобів;
- г) прибуток, отриманий протягом поточного року;
- г) субординований борг, який враховується у складі капіталу (субординований капітал).

При посиланні на іноземні джерела, зокрема на Базельську Угоду, капітал другого рівня складається з таких елементів:

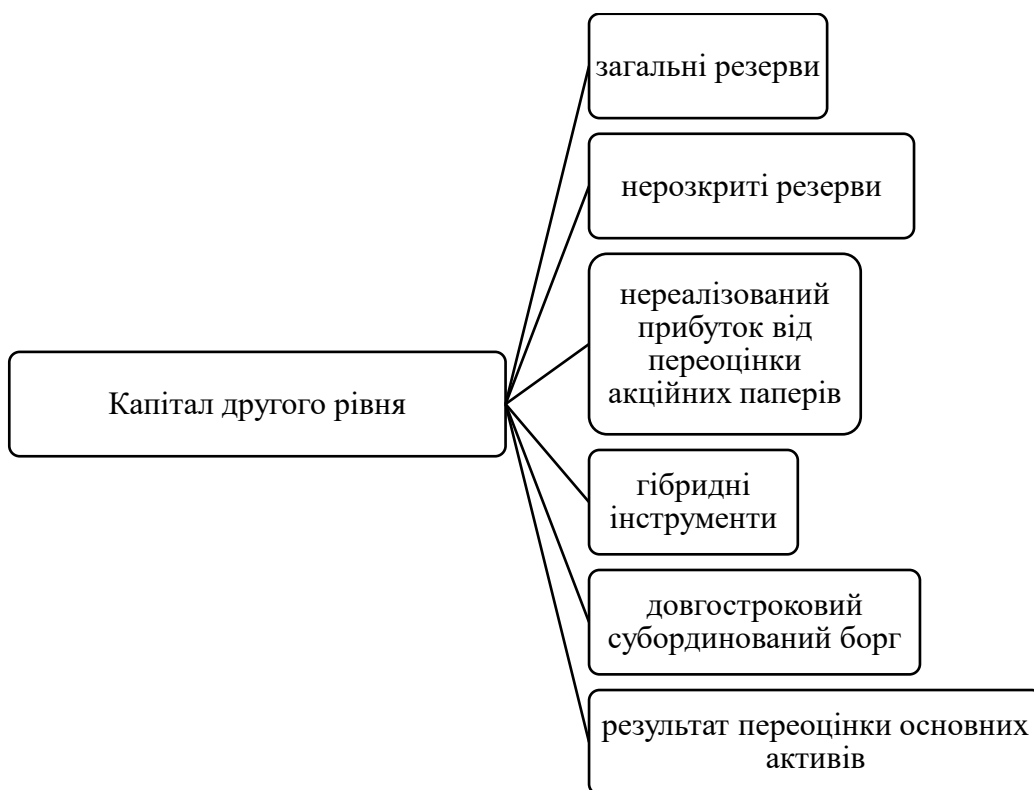

Рисунок 1.1 – Організаційна складова банківського капіталу другого рівня

Джерело – складено автором

Давайте розглянемо докладніше окремі складові додаткового капіталу:

1) Субординований борг - це звичайні незабезпечені боргові капітальні інструменти, що, згідно з умовами контракту, не можуть бути вилучені з банку протягом періоду до 5 років. У разі банкрутства або ліквідації ці інструменти повертаються інвестору після задоволення претензій усіх інших кредиторів.

2) Гібридні капітальні інструменти - це цінні папери, які поєднують риси як боргових зобов'язань, так і акцій. Наприклад, це можуть бути безстрокові облігації, облігації, які можуть бути конвертовані в акції, або довгострокові боргові зобов'язання зі строком погашення не менше 20 років, які за своїми умовами найбільше наближені до акцій.

3) Поточні грошові резерви включають нерозкриті резерви, які формуються з частини надлишку нерозподіленого прибутку та прибутку поточного року. Ці резерви формуються шляхом накопичення коштів,

отриманих від активних та пасивних операцій клієнтів банку протягом поточного року.

4) Резерви переоцінки основних засобів, резерви переоцінки валютних цінностей та дорогоцінних металів банку, а також нереалізований прибуток переоцінки пайових паперів увійшли до цієї категорії [1].

Отже, весь зазначений вище фінансовий ресурс є складовою додаткового капіталу банку, його основною метою є формування резервів для захисту від можливих ризиків та збитків, що виникають внаслідок різних банківських операцій.

Перейдемо до наступного виду капіталу – регулятивного.

Регулятивний капітал - це капітал, який банк має згідно з вимогами регуляторних органів щодо достатності банківського капіталу. Цей капітал відіграє важливу роль у забезпеченні якості та стабільності банківської установи. Регулятивний капітал враховує не лише кількісні показники, але й вагомні якісні коефіцієнти, які відображають загальний рівень ризику кредитного портфелю, його структуру та якість [7].

Регулятивний капітал є ключовим елементом банківської діяльності, оскільки його головною метою є компенсація небажаних наслідків, які виникають в результаті ризиків, що приймаються банками, з метою захисту вкладників, забезпечення фінансової стійкості та забезпечення стабільної роботи банків. Регулятивний капітал також є основним критерієм для обчислення економічних нормативів діяльності банків Національним банком та є інструментом прямого впливу на стан банківської установи та банківської системи в цілому з боку державних регулюючих органів.

Відповідно до Закону України "Про банки і банківську діяльність", регулятивний капітал може бути визначений так: "Регулятивний капітал, який є формою власних коштів, складається з основного та додаткового капіталу та враховує різні ризики, встановлені нормативно-правовими актами Національного банку України" [10].

2. АНАЛІЗ КАПІТАЛУ АТ «АЛЬЯНС БАНК»

У сучасному банківському секторі капітал є одним із найважливіших елементів, що визначає стабільність та фінансову життєздатність комерційного банку. Капітал відіграє ключову роль у забезпеченні відповідності банку регуляторним вимогам, збереженні довіри клієнтів та захисті його від ризиків.

В даному дослідженні ми зосередимося на аналізі капіталу комерційного банку АТ "Банк Альянс". "Банк Альянс" є одним із провідних банків на ринку, відомим своєю стабільністю та надійністю. Аналіз капіталу цього банку є необхідним для оцінки його фінансового стану, ризиків та потенціалу для подальшого розвитку.

Спершу розглянемо, з чого складається власний капітал банку. Ви можете детально з цим ознайомитися за допомогою рисунку 2.1.

Рисунок 2.1 – Організаційна структура власного капіталу банку

Окрім аналізу наявних даних, ми також врахуємо актуальні тенденції та виклики в банківському секторі, які можуть вплинути на капітал "Банку Альянс". Розуміння цих факторів дозволить нам зробити більш точні прогнози та рекомендації щодо оптимального використання та зміцнення капіталу.

Фінансові звіти банку представлені додатку Додатку Б.

Пропонуємо почати з аналізу даних капіталу банку, а саме статутного капіталу.

Таблиця 2.1 – Статутний капітал АТ «Альянс Банк» за 2018-2021 рр., тис грн

Найменування статті	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021
Статутний капітал	260 000	260 000	365 120	457 280

Як ми можемо бачити, за аналізований період статутний капітал зріс з 260 000 тис. грн. у 2018-2019 рр. до 365 120 тис. грн. та 457 280 тис. грн. у 2020 та 2021 роках відповідно. Це може свідчити про внески засновників за аналізований період, що у подальшій перспективі може допомогти банку підтримувати або навіть підвищити рівень фінансової стійкості.

Наступний показник – резервний фонд.

Таблиця 2.2 - Резервні та інші фонди АТ «Альянс Банк» за 2018-2021 рр., тис грн

Найменування статті	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021
Резервні та інші фонди банку	29 844	35 404	40 307	44 530

Значення статті "Резервні та інші фонди банку" збільшувалися протягом усього аналізованого періоду. Це може свідчити про збільшення фінансових резервів та фондів банку.

Наступний показник – регулятивний капітал – є дуже важливим для забезпечення фінансової стабільності банку. Розглянемо його обсяги та проаналізуємо динаміку.

Таблиця 2.3 – Регулятивний капітал АТ «Альянс Банк» за 2018-2021 рр. тис грн

Найменування статті	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021
Регулятивний капітал	289 844	295 404	405 427	501 810

Як можемо побачити, вслід за статутним та резервними фондами, закономірно, зріс і показник регулятивного капіталу. Це свідчить про посилення фінансової стійкості та стабільності банку.

Наступний показник – загальний обсяг власного капіталу – є сумою усіх вищенаведених даних та відображає загальну суму капіталу банку.

Таблиця 2.4 – Власний капітал АТ «Альянс Банк» за 2018-2021 рр. тис грн

Найменування статті	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021
Усього власного капіталу	401 044	497 587	582 043	913 102

Показник власного капіталу є, якщо можна так сказати, відображенням суми таких показників, як статутний капітал, резервний фонд, нерозподілений прибуток та незареєстрований статутний капітал.

Як і можна було підрахувати, власний капітал банку зріс у аналізованому періоду з 401 044 тис грн у 2018 році до 913 102 тис грн у 2021 – більше, аніж у 2 рази. Це свідчить про результат гарної роботи банку у нарощенні капіталу.

На основі вищенаведених даних розрахуємо коефіцієнт достатності капіталу АТ «Альянс Банк» за 2018-2021 рр.

Таблиця 2.5 – Коефіцієнт достатності капіталу АТ «Альянс Банк» за 2018-2021 рр., тис грн

Рік	Показник				Усього ризикових активів	CAR
	Кредити та заборгованість банків	Кредити та заборгованість клієнтів	Інвестиції в цінні папери	Власний капітал		
2018	1 398 873	297 795	1 560	401 044	1 698 228	23,62
2019	0	2 347 173	562 404	497 587	2 909 577	17,10
2020	68 565	3 008 781	3 529 340	582 043	6 606 686	8,81
2021	17 382	3 906 928	6 163 445	913 102	10 087 755	9,05

Аналіз коефіцієнта достатності капіталу (CAR) показує, що протягом аналізованого періоду банк мав низькі показники значення CAR, особливо у 2021 та 2020 роках, коли значення коефіцієнту склали 9.05% та 8.81% відповідно. Це свідчить про недостатню достатність капіталу для покриття ризикових активів. Однак, у 2019 та 2018 роках CAR становив 17.1% та 23.62% відповідно, що свідчить про більш сприятливу фінансову стійкість банку у ці періоди.

В Україні коефіцієнт достатності капіталу (Capital Adequacy Ratio, CAR) регулюється Національним банком України (НБУ) і базується на міжнародних стандартах, зокрема на Базельських стандартах (Basel Accords).

Згідно з останньою версією Базельських стандартів (Basel III), введеної в Україні, нормативне значення коефіцієнта достатності капіталу складає не менше 10%. Це означає, що банк повинен мати достатній рівень власного капіталу, який становить не менше 10% від його ризикових активів.

Перейдемо до розрахунку та оцінки наступного коефіцієнта – ліквідності. Для розрахунку коефіцієнта ліквідності (Liquidity Ratio) використовується співвідношення ліквідних активів до короткострокових зобов'язань. Цей коефіцієнт вказує на здатність банку виконувати свої короткострокові зобов'язання.

Формула для розрахунку коефіцієнта ліквідності:

Коефіцієнт ліквідності = Ліквідні активи / Короткострокові зобов'язання

У наступних двох таблицях ви зможете побачити перелік ліквідних активів та короткострокових зобов'язань. У таблиці 2.6 ви можете переглянути склад ліквідних активів банку та їх обсяг у аналізованому періоді.

Таблиця 2.6 – Ліквідні активи АТ «Альянс Банк» за 2018-2021 рр., тис грн

Рік	Показник			Усього ліквідних активів
	Грошові кошти та їх еквіваленти	Інші фінансові активи	Необоротні активи, утримувані для продажу, та активи групи вибуття	
2018	368 452	23 744	0	392 176
2019	307 894	162 082	0	469 976
2020	570 314	40 738	67 539	678 591
2021	1 161 297	29 777	67 539	1 258 613

У таблиці 2.7 наведений склад та обсяг короткострокових зобов'язань банку у аналізованому періоді. Саме розуміння, які саме показники входять до групи короткострокових зобов'язань, допоможуть якісно розрахувати та в подальшому оцінити коефіцієнт покриття ліквідністю.

Таблиця 2.7 - Короткострокові зобов'язання АТ «Альянс Банк» за 2018-2021 рр., тис грн

Показник	Рік			
	2021	2020	2019	2018
Кошти банків	2 100 058	1 056 593	1	0
Кошти клієнтів	7 697 311	5 181 466	2 860 617	1 665 238
Похідні фінансові зобов'язання	333	1 794	68	797
Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток	38 862	91 100	10 770	10 520
Резерви за зобов'язаннями	25 888	18 356	6 679	14 181
Інші залучені кошти	283 964	41 710	0	0
Інші зобов'язання	85 193	320 348	46 134	22 387
Субординований борг	272 317	113 583	0	0
Зобов'язання з оренди	66 224	113 583	31 603	0
Усього короткострокових зобов'язань	10 570 150	6 938 533	2 955 872	1 713 123

Тепер розрахуємо показник ліквідності.

Таблиця 2.8 – Коефіцієнт покриття ліквідністю АТ «Альянс Банк» за 2018 – 2021 рр., тис грн

Показник	Рік			
	2018	2019	2020	2021
Усього ліквідних активів	391 746	469 526	678 278	1 258 608
Усього короткострокових зобов'язань	1 713 123	2 955 872	6 938 533	10 570 150
Коефіцієнт ліквідності активів	22,87	15,88	9,78	11,91

На початку періоду (2018 рік) коефіцієнт ліквідності становив 22,87, що не є високим значенням і вказує на досить високий рівень ліквідності банку. Проте, протягом наступних років (2019-2021) коефіцієнт зменшувався, що може вказувати на певні проблеми з ліквідністю банку.

Наступний коефіцієнт - Коефіцієнт рентабельності активів (Return on Assets, ROA).

3. НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОЦІНКИ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ БАНКУ

Власний капітал банку виконує важливу роль у забезпеченні фінансової стійкості та відповідності регуляторним вимогам. Оцінка власного капіталу є ключовим елементом фінансового аналізу банку, оскільки вона дозволяє визначити рівень капіталу, який необхідний для покриття ризиків та забезпечення відповідності вимогам відповідних регуляторних органів.

Однак, у зв'язку зі змінами у фінансовому середовищі та регуляторних вимогах, методика оцінки власного капіталу банку постійно потребує удосконалення та адаптації. Розвиток нових інструментів, підходів та технологій сприяє поліпшенню точності, надійності та ефективності процесу оцінки.

У цьому розділі ми розглянемо ряд напрямів удосконалення методики оцінки власного капіталу банку, які враховують важливі аспекти, такі як врахування ризиків, використання відповідних методів оцінки, урахування регуляторних вимог та макроекономічного середовища.

Почнемо з методики врахування ризиків. Ризики є невід'ємною складовою частиною діяльності банку, і їх правильна оцінка є критично важливою для визначення адекватного рівня власного капіталу. Зараз ми проаналізуємо різні аспекти врахування ризиків, включаючи кредитний ризик, ринковий ризик, операційний ризик та інші, та розглянемо методики їх оцінки та моделювання.

Далі ми розглянемо використання відповідних методів оцінки. Застосування відповідних методів є ключовим аспектом точної та надійної оцінки власного капіталу банку. Ми розглянемо різні підходи та моделі, які можуть бути використані для оцінки різних складових власного капіталу, таких як акціонерний капітал, нерозподілений прибуток, резерви та інші.

Крім того, ми розглянемо урахування регуляторних вимог. Банки підлягають специфічним регуляторним вимогам, які визначають мінімальні капітальні показники та стандарти. Ми розглянемо, як враховувати ці регуляторні вимоги при оцінці власного капіталу та як забезпечити відповідність їм.

На завершення, ми дослідимо вплив макроекономічного середовища на оцінку власного капіталу. Зміни у макроекономічних факторах, таких як процентні ставки, інфляція, економічний ріст та інші, можуть вплинути на фінансову позицію та ризиковий профіль банку. Ми розглянемо, як урахувати ці фактори при оцінці власного капіталу та як використовувати макроекономічні прогнози для покращення точності оцінки.

Розпочнемо з пропозиції перегляду підходу до аналізу та врахування ризиків банку.

Врахування ризиків є важливою складовою методики оцінки власного капіталу банку. Ризики, зокрема кредитний ризик, ринковий ризик, операційний ризик та ризик ліквідності, можуть мати значний вплив на фінансову стійкість та прибутковість банку. Оцінка цих ризиків дозволяє банку адекватно визначити капітал, необхідний для покриття можливих збитків.

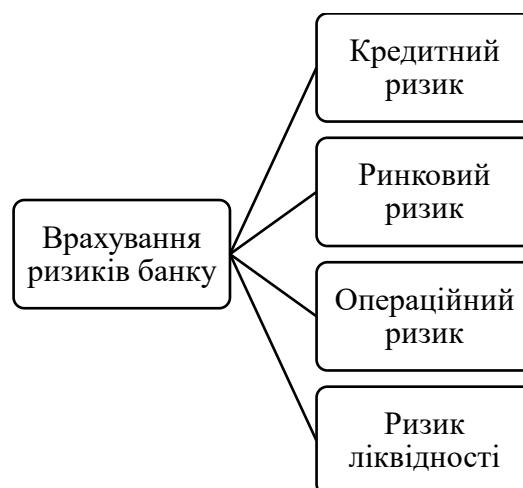

Рисунок 3.1 – Методика врахування ризиків банку

Удосконалення методики оцінки власного капіталу банку враховує ці ризики та їх вплив на фінансову стійкість. Це дозволяє банку визначити адекватний рівень капіталу, щоб забезпечити покриття можливих збитків і забезпечити стабільність у своїй діяльності.

Наступний пропонований підхід – використання відповідних методів оцінки капіталу. Це є ключовим аспектом аналізу його фінансового стану. Різні методи оцінки можуть застосовуватися залежно від розміру та стратегії банку. Традиційні методи, такі як метод активів-пасивів та метод порівняння ринкової вартості, можуть бути поєднані з більш сучасними підходами, такими як метод внутрішньої моделі оцінки[26].

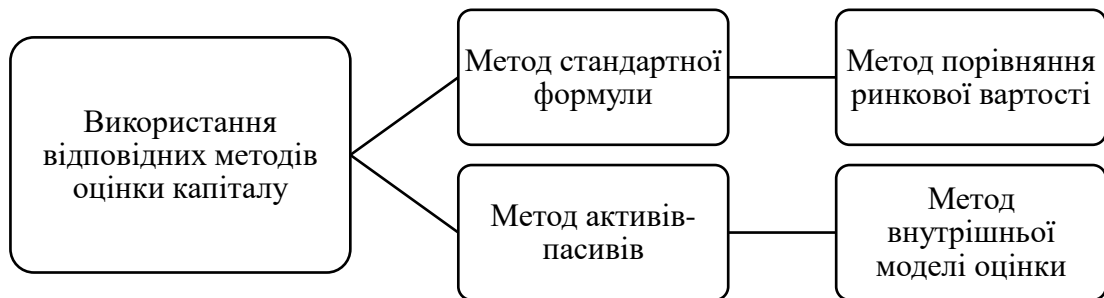

Рисунок 3.2 – Складові частини використання відповідних методів оцінки капіталу

Розглянемо кожен метод більш детально.

Метод активів-пасивів (Asset-Liability Method, ALM) є одним з основних підходів до аналізу та управління власним капіталом банку. Цей метод дозволяє банкам оцінювати ризики та оптимізувати структуру активів та пасивів з метою забезпечення фінансової стійкості та максимізації прибутковості.

Рисунок 3.3 – Метод активів-пасивів та його складові

Метод активів-пасивів є потужним інструментом для аналізу та управління власним капіталом банку. Він дозволяє банкам бути готовими до змін у ринкових умовах та ефективно управляти ризиками. Професійне застосування цього методу може сприяти забезпеченню стійкого фінансового стану банку та досягненню його стратегічних цілей.

Метод порівняння ринкової вартості (Market Value Comparison Method) є одним з підходів до аналізу власного капіталу банку, який дозволяє визначити вартість банку шляхом порівняння з ринковими аналогами та конкурентами[27].

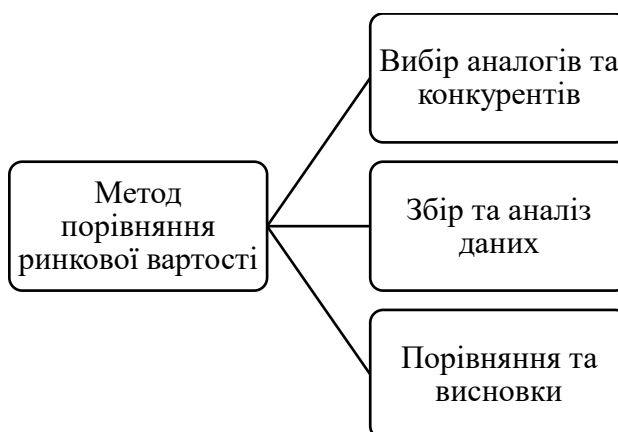

Рисунок 3.4 – Метод порівняння ринкової вартості та його складові

Метод порівняння ринкової вартості є важливим інструментом для аналізу власного капіталу банку, оскільки він дозволяє отримати об'єктивну оцінку його фінансового стану в контексті ринкових умов та конкурентного середовища. Професійне використання цього методу може сприяти

усвідомленню потенційних переваг та слабкостей банку, а також встановленню стратегічних напрямів розвитку.

Метод внутрішньої моделі оцінки (Internal Model Approach) є одним з ключових підходів до оцінки власного капіталу банку, який використовується для визначення ризиків та вимог до капіталу, відповідно до внутрішніх моделей та методик банку.

Цей метод дозволяє банку використовувати власні моделі та аналітичні інструменти для визначення ризиків, замість використання загальноприйнятих стандартів та зовнішніх моделей, які застосовуються іншими банками або регуляторними органами.

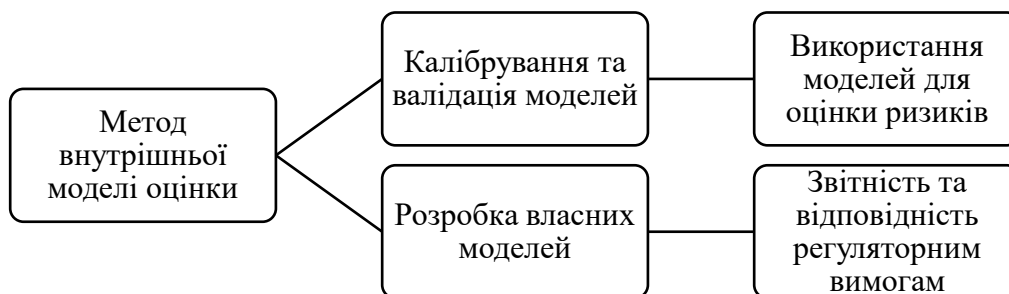

Рисунок 3.5 - Метод внутрішньої моделі оцінки та його складові

Метод внутрішньої моделі оцінки дозволяє банкам більш точно оцінювати ризики та вимоги до капіталу, враховуючи їхні внутрішні моделі та унікальні фактори. Це допомагає банкам забезпечувати адекватний рівень капіталу, оптимізувати його використання та підтримувати фінансову стійкість. Професійне використання методу внутрішньої моделі оцінки може сприяти покращенню управління власним капіталом банку та досягненню його стратегічних цілей.

Метод стандартної формули (Standardized Formula Method) є одним з основних підходів до оцінки власного капіталу банку, який використовується для визначення мінімального капіталовимоги, що вимагається від банку залежно від його ризикового профілю.

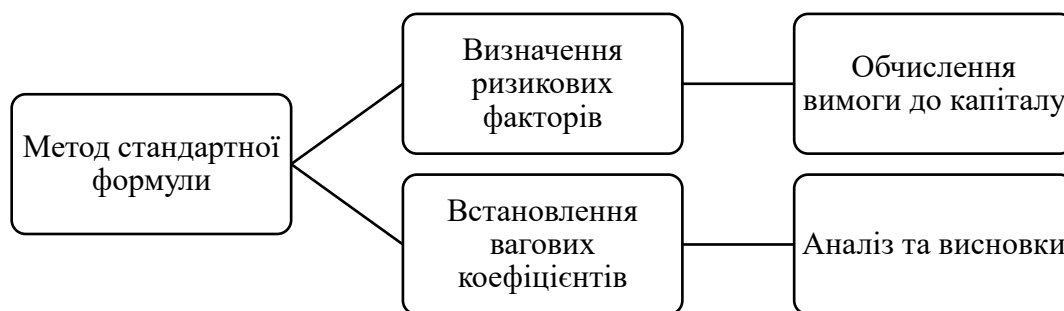

Рисунок 3.6 - Метод стандартної формули та його складові

Метод стандартної формули є широко використовуваним інструментом для оцінки власного капіталу банку, оскільки він дозволяє забезпечити відповідність регуляторним вимогам та встановити рівень капіталу, який відповідає ризикам, з якими зіштовхується банк. Використання цього методу допомагає банку забезпечити стабільність та надійність своєї фінансової позиції.

Вибір методу оцінки власного капіталу банку залежить від його розміру, складності операцій та вимог регуляторних органів. Багато банків комбінують різні методи для отримання більш точних і комплексних оцінок свого власного капіталу.

Наступний аспект - урахування регуляторних вимог - є невід'ємною частиною методики оцінки власного капіталу банку. Регуляторні вимоги встановлюються відповідними фінансовими регуляторами для забезпечення стійкості та надійності банківської системи. Врахування цих вимог визначає необхідний рівень капіталу, який банк повинен мати для виконання нормативів та обмежень, встановлених регуляторами.

Рисунок 3.7 - Урахування регуляторних вимог і її складові

Урахування регуляторних вимог у методиці оцінки власного капіталу допомагає банку встановити відповідний рівень капіталу та виконувати вимоги регуляторів, що сприяє стійкості його фінансового стану та відповідності вимогам банківської системи.

Врахування макроекономічного середовища є важливим аспектом методики оцінки власного капіталу банку. Макроекономічні фактори, такі як економічний зріст, інфляція, безробіття, політична стабільність та інші, можуть мати великий вплив на фінансову стійкість банку. Оцінка власного капіталу повинна враховувати ці макроекономічні фактори для забезпечення адекватного рівня капіталу, здатного витримувати зовнішні стресові ситуації.

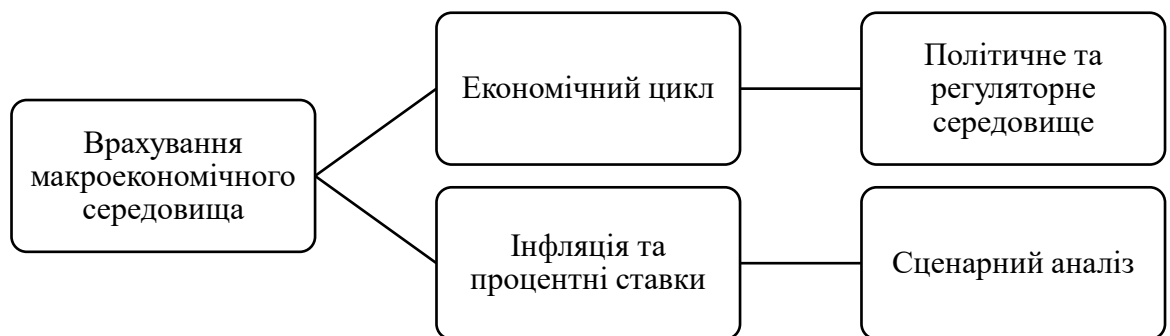

Рисунок 3.8 - Врахування макроекономічного середовища та її складові

Врахування макроекономічного середовища у методиці оцінки власного капіталу допомагає банку враховувати зовнішні економічні фактори та створювати адекватні резерви капіталу для забезпечення стійкості та фінансової надійності в змінних умовах ринку та економіки [28].

Наступний етап змін у оцінці власного капіталу банку – використання технологій аналітики даних. Даний процес є важливим елементом удосконалення методики оцінки власного капіталу банку. Аналітика даних дозволяє банкам збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги даних з різних джерел для отримання цінної інформації та підтримки прийняття

рішень. Застосування технологій аналітики даних у методиці оцінки власного капіталу може покращити точність, ефективність та надійність процесу.

Рисунок 3.9 – Складові методу використання технологій аналітики даних

Використання технологій аналітики даних у методиці оцінки власного капіталу допомагає банкам здійснювати більш точну, швидку та надійну оцінку своєї фінансової позиції та ризиків.

Перейдемо до оцінки прогнозованих показників. Аналіз фінансових показників з використанням лінії тренду може допомогти виявити довгострокові тенденції та зміни у фінансових результатах компанії. Лінія тренду представляє собою графічне відображення показників у часовому проміжку та допомагає визначити загальний напрямок розвитку показників.

Розпочнемо з аналізу основних показників звіту про фінансовий стан. У всіх трьох спостерігалася позитивна тенденція – згідно лінії тренду поліноміальної моделі прогнозується однозначне зростання, що може свідчити про те, що банк буде розширюватися та додавати у вартості як активів, так і зобов'язань.

Рисунок 3.10 – Лінія тренду показника загального числа активів

Як ми можемо бачити, за аналізований період вартість активів у рази збільшилася.

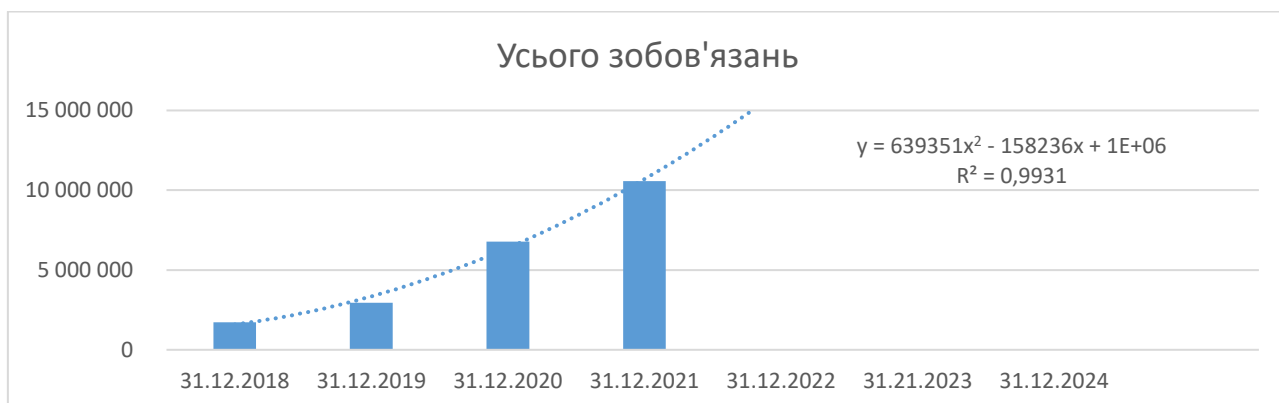

Рисунок 3.11 – Лінія тренду показника загального числа зобов'язань

За аналізований період банк значно додав у диференціації та обсязі залучених ресурсів.

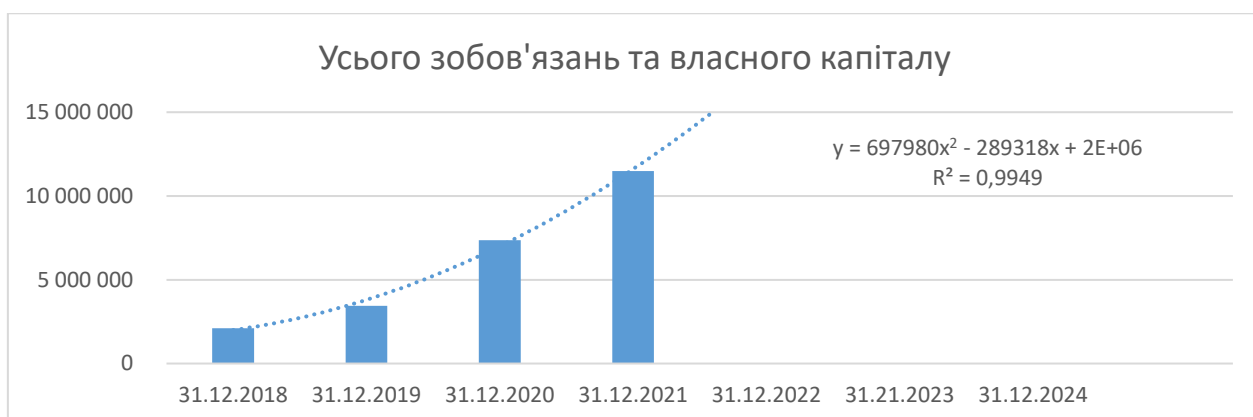

Рисунок 3.12 - Лінія тренду показника загального числа зобов'язань та власного капіталу

Перейдемо до саме капіталу. Показники статутного капіталу також мають прогнозовану тенденцію до зростання, як і у показника резервних фондів.

Рисунок 3.13 – Лінія тренду показника статутного капіталу

Слідом за статутним фондом банку, розширилися у обсязі й резервні фонди банку.

Рисунок 3.14 – Лінія тренду показника резервних та інших фондів банку

У зв'язку з зростанням обсягів складових власного капіталу, закономірно обсяг власного капіталу також зріс.

Рисунок 3.15 – Лінія тренду показника власного капіталу банку

Наступний звіт – звіт про прибутки та збитки банку. Першою розглянемо лінію тренду показника чистого процентного доходу. Хоч і за аналізований період він показав результат стабільних чисел доходу, лінія тренду прогнозує

його стрімке зменшення та перехід до збитків. Це може бути пов'язано з гіпотетичною зміною процентних ставок за операціями, що їх проводить банк, або з реалізацією кредитного ризику.

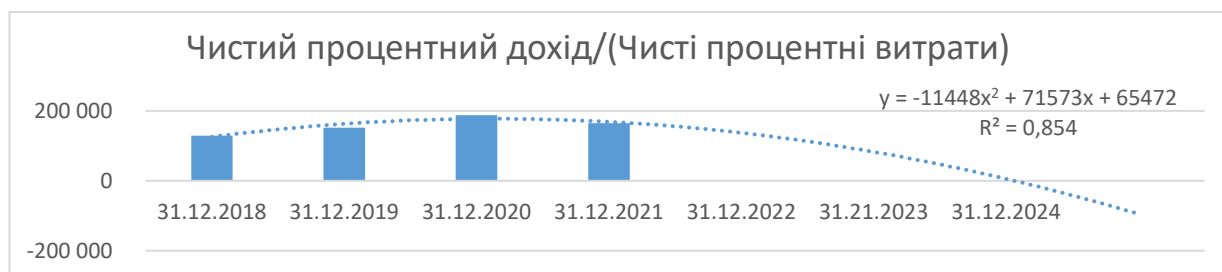

Рисунок 3.16 – Лінія тренду показника чистого процентного доходу банку

Наступні показники – прибуток до оподаткування та річний прибуток – показували куди більш позитивні для банку прогнози.

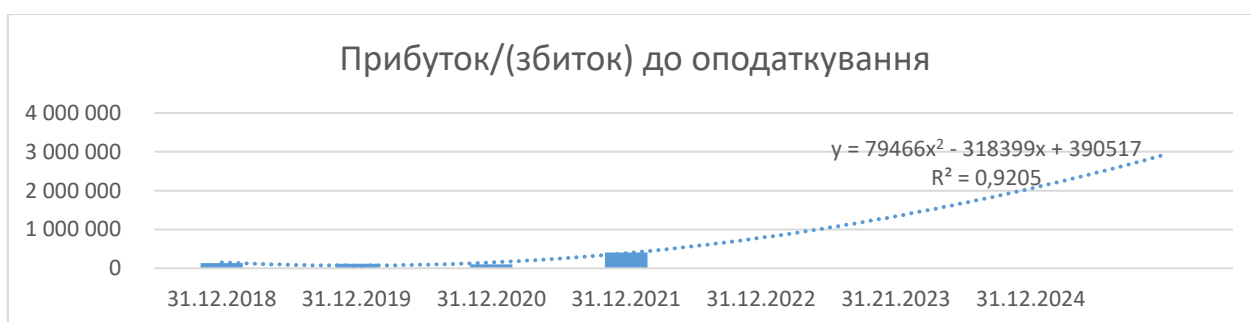

Рисунок 3.17 – Лінія тренду показника прибутку до оподаткування

Закономірно, й загальний річний прибуток також зростає.

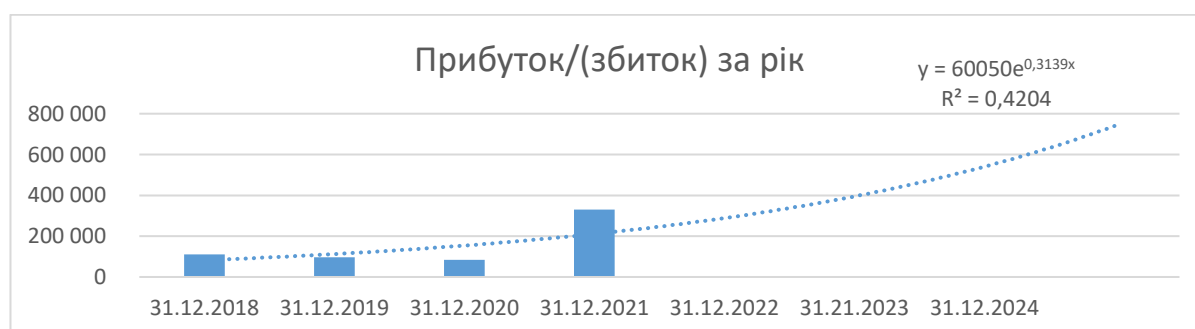

Рисунок 3.18 – Лінія тренду показника прибутку за рік

Сукупний дохід, як і показники річного прибутку до та після оподаткування, за аналізований період показав зростання.

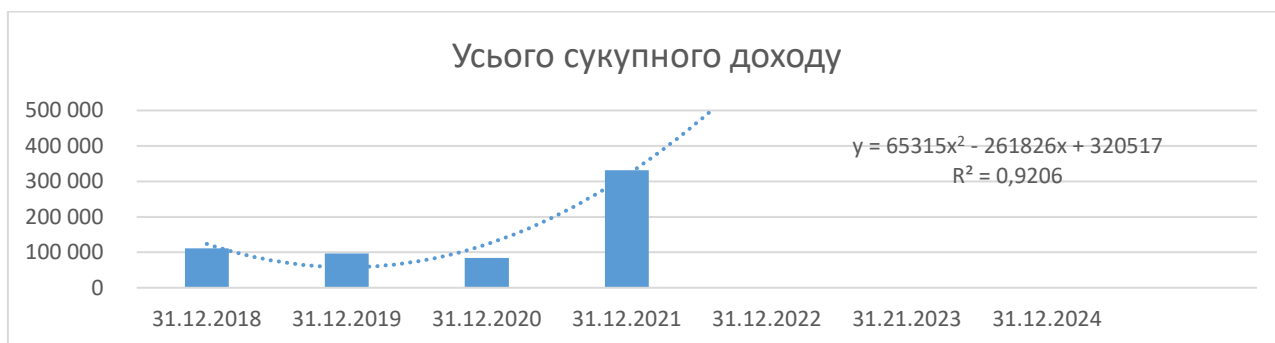

Рисунок 3.19 – Лінія тренду показника сукупного доходу

Останній звіт, що ми проаналізуємо – звіт про рух грошових коштів.

Перший показник – грошові кошти від операційної діяльності – не дивлячись на досить нестабільну динаміку у розрізі аналізованого періоду – має досить позитивну лінію тренду, що прогнозує значне зростання у найближчі три роки.

Рисунок 3.20 – Лінія тренду показника грошових коштів, отриманих від операційної діяльності

Щодо результатів інвестиційної діяльності, ситуація не така оптимістична. Адже за аналізований період банк показував значні збитки від її проведення, і, згідно лінії тренду, ця тенденція залишиться. Для того, аби уникнути цього, банку слід серйозно переглянути його інвестиційну політику.

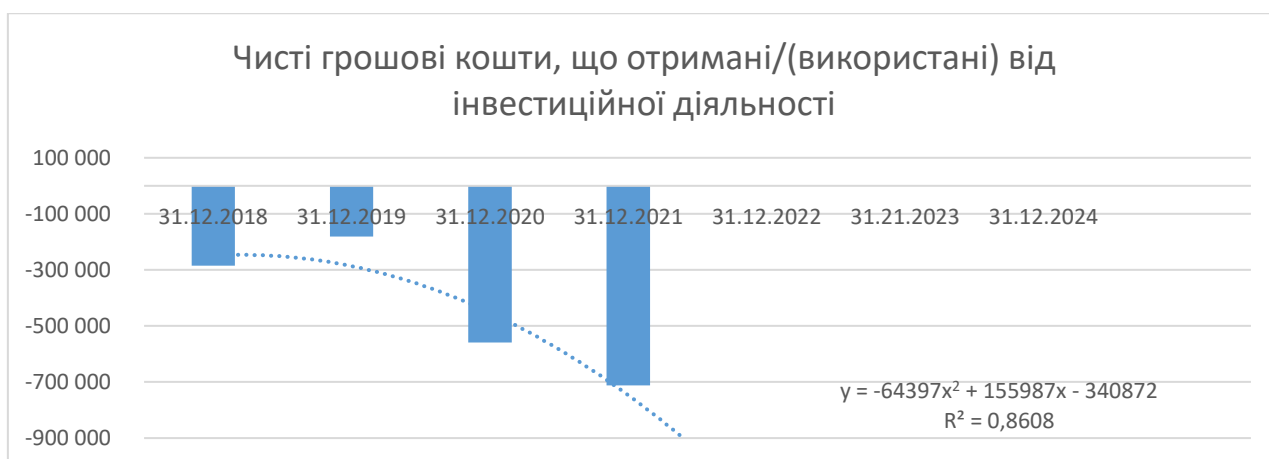

Рисунок 3.21 - Лінія тренду показника грошових коштів, отриманих від інвестиційної діяльності

Слід брати приклад іншим банкам з фінансової політики банку – у розрізі аналізованого періоду доходи від її проведення показували неабияке зростання і, згідно лінії тренду, ця тенденція продовжиться.

Рисунок 3.22 - Лінія тренду показника грошових коштів, отриманих від фінансової діяльності

Отже, лінія тренду прогнозує вже існуючі тенденції до зростання натурального вираження показників, що й за аналізований період показали зростання. Це може свідчити про те, що прогнозується стабільне майбутнє банку.

ВИСНОВКИ

У даній кваліфікаційній роботі було проведено аналіз та оцінку капіталу банку АТ "Банк Альянс" з метою виявлення фінансової стійкості, оцінки ризиків та ефективності його діяльності. За допомогою збору та аналізу фінансової звітності банку за певний період були отримані наукові й практичні результати, які мають важливе значення для банківської справи та фінансового управління.

Оцінювання одержаних результатів показало, що проведений аналіз капіталовкладень банку дозволив оцінити структуру його капіталу та більш детально розглянути різні види капіталу, такі як статутний капітал, резерви та нерозподілений прибуток. Також були виявлені зміни в капіталі банку протягом досліджуваного періоду, що дає змогу оцінити його динаміку та стабільність.

Оцінка ризиків та достатності капіталу є важливою складовою дослідження. В процесі роботи були розглянуті показники капіталу, зокрема коефіцієнт достатності капіталу (CAR), коефіцієнт рентабельності активів та коефіцієнт покриття ліквідністю капіталу банку, який дозволяє оцінити, наскільки капітал банку достатній для покриття ризиків. Аналіз змін цих показників протягом періоду дослідження вказує на стійкість та ризиковість діяльності банку.

Отримані результати дослідження відповідають сучасному рівню наукових і технічних знань у галузі банківської справи та фінансового управління. Вони можуть бути використані як наукова основа для подальших досліджень і розробок в галузі капіталізації банків.

Були проведені дослідження з прогнозування змін у обсягах основних показників капіталу банку, їх аналіз та надання рекомендацій з можливих дій банку для уникнення ризиків та поліпшення результатів у майбутньому. Результати дослідження також мають практичне значення, оскільки надають

рекомендації щодо оптимізації капіталу банку АТ "Банк Альянс" та покращення його фінансової стійкості.

Однією з можливих галузей використання результатів роботи є практика банківської діяльності, де висновки та рекомендації можуть бути використані для вдосконалення фінансового управління та прийняття рішень з покращення фінансової стабільності банку. Також результати дослідження можуть бути корисними для академічного співтовариства, як початковий матеріал для подальших досліджень в галузі капіталізації банків та ризик-орієнтованого фінансового управління.

Наукова, науково-технічна та соціально-економічна значущість даної роботи полягає у поглибленні розуміння процесів капіталізації банків та їх впливу на фінансову стійкість і ризиковість діяльності. Результати дослідження можуть сприяти вдосконаленню стратегій фінансового управління банками та забезпеченню стабільності банківської системи в цілому.

Продовження досліджень за відповідною тематикою має велику доцільність, оскільки банківська сфера постійно зазнає змін, а ризики та виклики, пов'язані з капіталом банків, є актуальними і вимагають постійного вивчення. Майбутні дослідження можуть бути спрямовані на глибше вивчення впливу різних факторів на капітал банків, розробку нових методик оцінки капіталу та вдосконалення стратегій фінансового управління банківськими установами.

Загалом, дана кваліфікаційна робота внесла вагомий внесок у розуміння капіталізації банків та його впливу на фінансову стійкість та ризиковість діяльності. Вона демонструє відповідність сучасному рівню наукових і технічних знань у галузі банківської справи і може служити основою для подальших досліджень та розвитку банківської сфери.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Хлопченко О.А., Хлопченко С.О. Фінансовий менеджмент банку: Навчальний посібник. - Київ: Кондор, 2018.
2. Губський І.В., Зуб В.В., Данильченко О.А. Банківський менеджмент: Навчальний посібник. - Київ: Кондор, 2019.
3. Марчук І.М., Сахно С.О. Банківські ризики та методи їх оцінки: Навчальний посібник. - Київ: КНЕУ, 2017.
4. Кіяновський О.О., Кобзєв О.В., Чернишов О.В. Управління фінансовими ризиками в банку: Навчальний посібник. - Київ: Кондор, 2020.
5. Криштопа Л.О., Гаврилюк О.І. Фінансовий аналіз банку: Навчальний посібник. - Київ: Центр учбової літератури, 2019.
6. Шкуратова Г.В. Контроль та аналіз діяльності комерційного банку: Навчальний посібник. - Київ: Центр навчальної літератури, 2018.
7. Кушнір І.В., Кобилянський В.М. Банківський менеджмент: Навчальний посібник. - Київ: Центр навчальної літератури, 2020.
8. Глібовець В.В., Бабушко Т.В. Банківська система України: Навчальний посібник. - Київ: Центр учбової літератури, 2017.
9. Семченко В.М., Козаченко І.П. Банківське право України: Навчальний посібник. - Київ: Кондор, 2019.
10. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 № 2121-III.
11. Аналіз банківської діяльності: Підручник / А. М. Герасимович, М. Д. Алексеєнко, І. М. Парасій-Вергуненко та ін.; За ред. А. М. Герасимовича. — К.: КНЕУ, 2004. — 599 с.
12. Вовчак, О. Д. Кредит і банківська справа : підручник / О. Д. Вовчак. — К. : Знання, 2008. — 564 с.

13. Облік і аудит у банках: навчальний посібник / О.Г. Коренєва, Н.Г. Слав'янська, Н.Г. Євченко, О.В. Карпенко; За ред. О.Г. Коренєвої, Н.Г. Слав'янської. – Суми: ВТД “Університетська книга”, 2007. – 493 с.
14. Облік і аудит у банках: навч.посіб. /О.В. Васюренко, Л.В. Сердюк, О.М. Сидоренко та ін.; За ред. О.В. Васюренко. – К.: Знання, 2006. – 595 с.
15. Шевченко Р. І. Банківські операції: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. — К.: КНЕУ, 2000. — 160 с.
16. Владичин У.В. Банківський капітал в умовах ринкової трансформації економіки України: Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.01.01 / У.В. Владичин ; Львів. нац. ун-т ім. І.Франка. — Л., 2005. — 20 с.
17. Чорна О.М. Банківський капітал у системі відтворення: механізм накопичення і функціонування: автореф. дис... канд. екон. наук : 08.00.01 / О.М. Чорна ; Донец. нац. ун-т. — Донецьк, 2010. — 20 с.
18. Алексеєнко М. Д. Капітал банку: питання теорії і практики: Монографія. — К.: КНЕУ, 2002. — 276 с
19. Коваль С.Л. Власний капітал у системі фінансових ресурсів банку: автореф. дис... канд. екон. наук: 08.00.08 / Світлана Любомирівна Коваль ; Тернопільський національний економічний ун-т. — Т., 2007. — 19 с.
20. Дунас Н.В. Структурування капіталу банків України в умовах поглиблення європейської інтеграції: автореф. дис... канд. екон. наук : 08.00.08 / Н.В. Дунас ; Львів. держ. фін. акад. — Л., 2010. — 20 с.
21. Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні : Постанова Національного банку України; Інструкція від 28.08.2001 № 368. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0841-01>
22. Кубецька О. Управління, оцінка та методи запобігання кредитних ризиків комерційного банку. Київ : Нац. авіац. ун-т, 2022. 365 с.
23. Мешко Н., Голіков Ю. Кредитний ризик та ефективність діяльності банку. Львів : РС “Sci-conf. com. ua”, 2023. 1314 с.

24. Міщенко В., Науменкова С. Вдосконалення механізмів управління операційними ризиками банку. «Наукові записки Національного університету «Острозька академія». 2022. Т. 25, № 53. С. 102–109.

25. Матвійчук Ю., Артюх О. Ризик ліквідності у сфері банківського контролю. 2022. 165 с.

26. Дмитренко І.Б. Сучасні підходи до оцінки достатності (адекватності) капіталу банків в Україні. Вчені записки Таврійського національного університету імені Ві Вернадського. Серія: Економіка і управління, 2019, 30 (69), № 4 (1): 120-127.

27. Глушко, А. Д.; Котелевець М.М Оцінювання вартості бізнесу: світовий досвід та можливості використання в Україні. 2021.

28. Вовченко О.С.; Єгоричева С.Б. Фінансова стабільність банків в умовах динамічного макроекономічного середовища. 2021.

29. Google Trends. URL: <https://trends.google.com/trends?geo=&hl=uk>

30. Офіційний сайт АТ «Альянс Банк». URL: https://bankalliance.ua/about_bank/financial_statements

31. Teixeira J. Banks' capital, regulation and the financial crisis. The North American Journal of Economics and Finance. 2014. No. 28. P. 33–58. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1062940814000035>

32. Diamond D., Rajan R. A theory of bank capital. The Journal of Finance. 2000. Vol. 55, no. 6. P. 2431–2465. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/0022-1082.00296>

33. Santos J. Bank capital regulation in contemporary banking theory. Financial Markets, Institutions & Instruments. 2001. Vol. 10, no. 2. P. 41–84. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/1468-0416.00042>

34. Akinci O., Queralto A. Banks, capital flows and financial crises. FRB International Finance Discussion Paper. 2014. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2531685

ДОДАТОК А

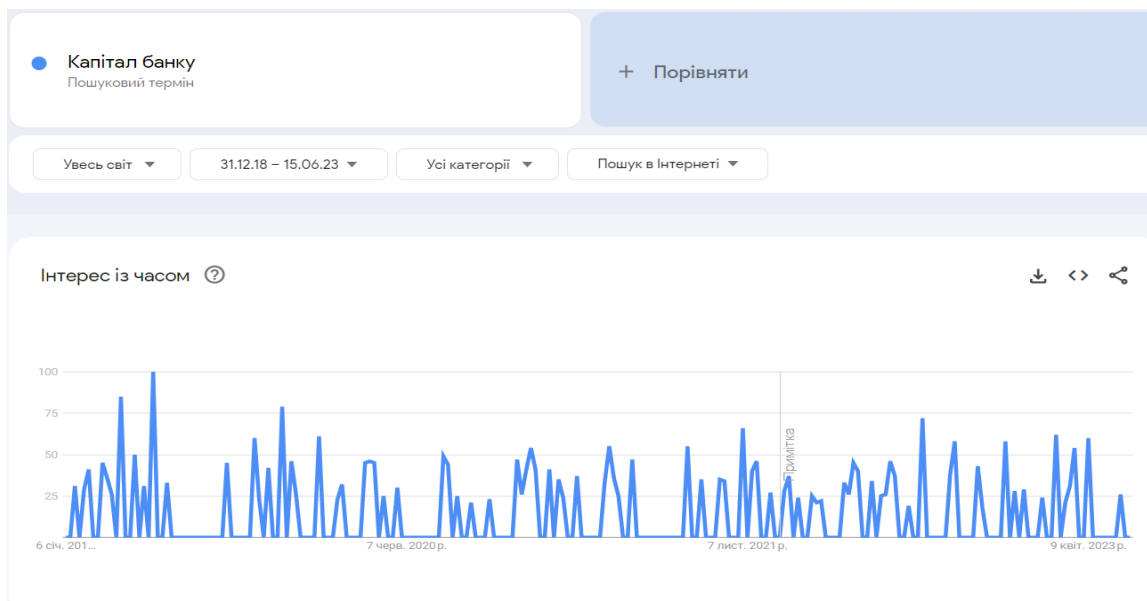

Рисунок а.1 – Популярність терміну «капітал банку» в Україні за 2018 – 2023 рр.

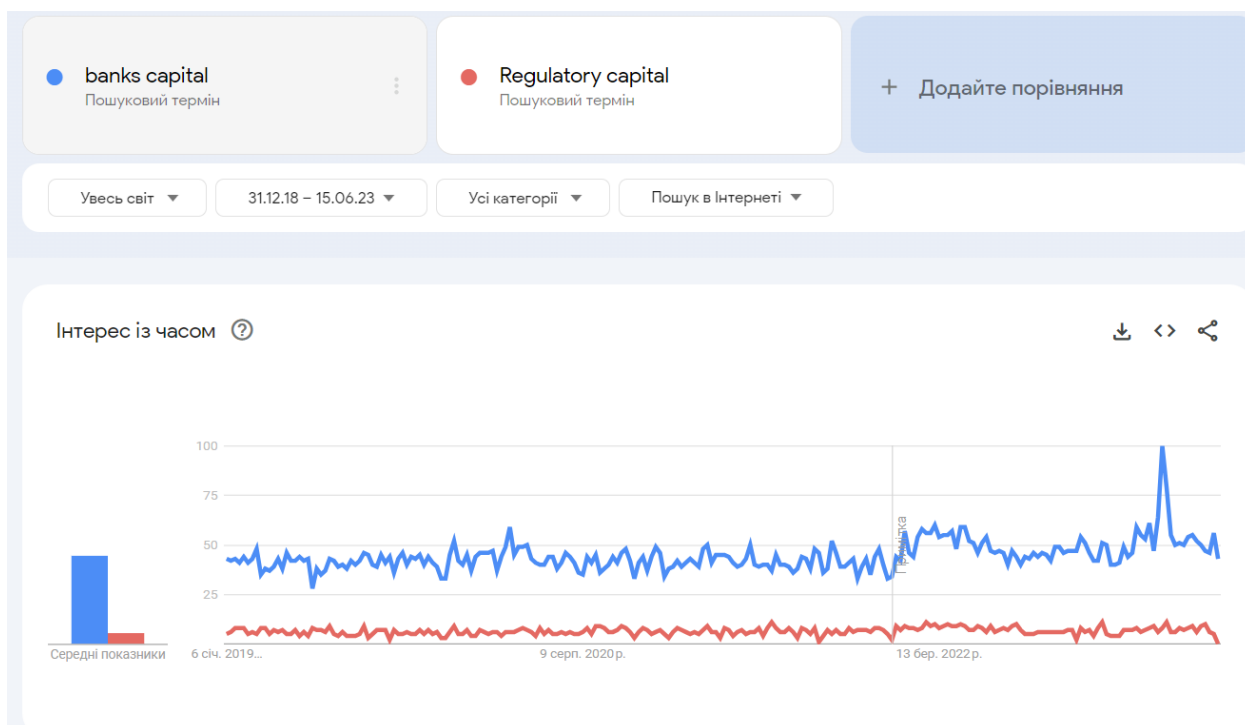

Рисунок а.2 - Популярність терміну «капітал банку» у всьому світі за 2018 – 2023 рр.

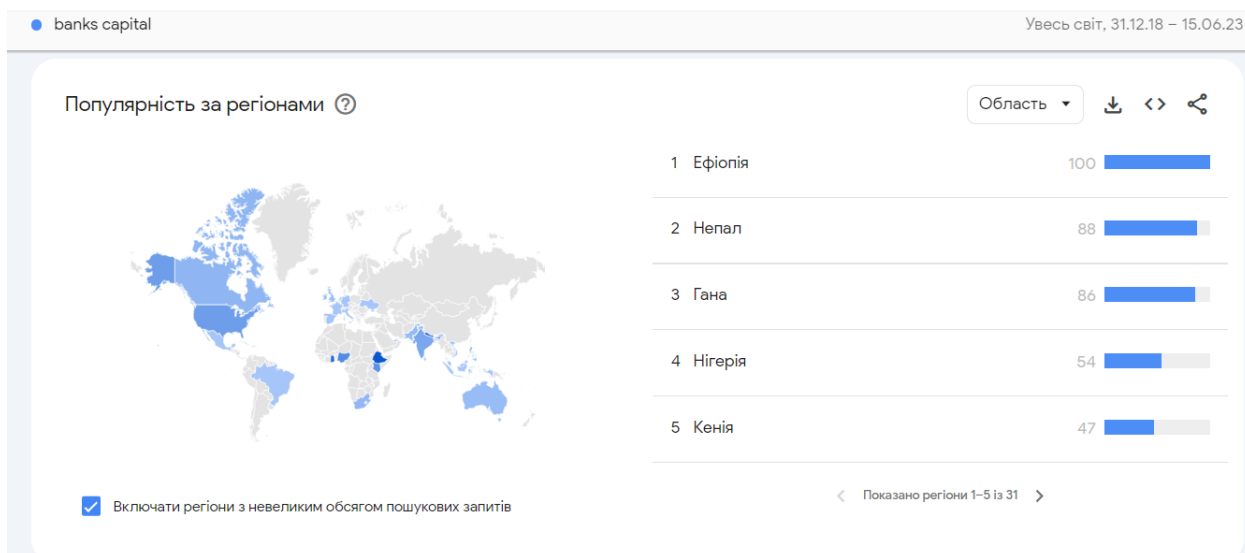

Рисунок а.3 – Популярність терміну «капітал банку» за регіонами за 2018-2023 рр.

ДОДАТОК Б

Таблиця Б.1 - Звіт про фінансовий стан (Баланс) за 2018-2021 рр. [30]

Найменування статті	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021
АКТИВИ				
Грошові кошти та їх еквіваленти	368 002	307 444	570 001	1 161 292
Кредити та заборгованість банків	1 398 873	0	68 565	17 382
Кредити та заборгованість клієнтів	297 795	2 347 173	3 008 781	3 906 928
Інвестиції в цінні папери	1 560	562 404	3 529 340	6 163 445
Дебіторська заборгованість щодо поточного податку на прибуток	450	450	313	5
Відстрочений податковий актив	2 553	1 202	3 304	5 208
Основні засоби та нематеріальні активи	21 190	37 159	37 820	68 239
Активи з права користування	0	31 899	25 638	63 437
Інші фінансові активи	23 744	162 082	40 738	29 777
Необоротні активи, утримувані для продажу, та активи групи вибуття	0	0	67 539	67 539
Усього активів	2 114 167	3 453 459	7 352 039	11 483 252
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
Кошти банків	0	1	1 056 593	2 100 058
Кошти клієнтів	1 665 238	2 860 617	5 181 466	7 697 311
Похідні фінансові зобов'язання	797	68	1 794	333
Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток	10 520	10 770	91 100	38 862
Резерви за зобов'язаннями	14 181	6 679	18 356	25 888
Інші залучені кошти	0	0	41 710	283 964
Інші зобов'язання	22 387	46 134	320 348	85 193
Субординований борг	0	0	113 583	272 317
Зобов'язання з оренди	0	31 603	113 583	66 224

Усього зобов'язань	1 713 123	2 955 872	6 769 996	10 570 150
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ				
Статутний капітал	260 000	260 000	365 120	457 280
Незарєєстрований статутний капітал	0	105 120	92 160	0
Резервні та інші фонди банку	29 844	35 404	40 307	44 530
Нерозподілений прибуток / (непокритий збиток)	111 200	97 063	84 456	411 292
Усього власного капіталу	401 044	497 587	582 043	913 102
Усього зобов'язань та власного капіталу	2 114 167	3 453 459	7 352 039	11 483 252

Таблиця Б.2 - Звіт про прибутки та збитки за 2018-2021 рр. [30]

Найменування статті	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021
Процентні доходи	237 319	392 426	481 526	72 633
Процентні витрати	-108 079	-240 525	-293 435	-563 671
Чистий процентний дохід/(Чисті процентні витрати)	129 240	151 901	188 091	164 962
Комісійні доходи	115 527	133 643	328 154	542 118
Комісійні витрати	-13 143	-11 131	-24 378	-43 511
Чистий прибуток/(збиток) від операцій із фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	51 267	30 044	-106 850	-108 689
Чистий прибуток/(збиток) від операцій із іноземною валютою	37 287	33 727	211 064	558 163
Чистий прибуток/(збиток) від переоцінки іноземної валюти	15 350	29 613	-8 453	-30 267
Чистий збиток від зменшення корисності фінансових активів	-66 928	-39 193	-157 469	-276 973
Чистий збиток/(прибуток) від збільшення/(зменшення) резервів за зобов'язаннями	-11 112	7 502	-11 677	-7 532
Чистий прибуток/(збиток) від припинення визнання фінансових активів, які обліковуються за амортизованою собівартістю	0	19 531	61	-11 023
Інші операційні доходи	15 120	15 377	26 353	20 744
Витрати на виплати працівникам	-65 454	-122 475	-154 502	-199 389
Витрати зносу та амортизація	-6 282	-23 021	-29 221	-54 840
Інші адміністративні та операційні витрати	-64 898	-107 105	-157 491	-149 779
Прибуток/(збиток) до оподаткування	135 974	118 413	103 682	403 984
Витрати на податок на прибуток	-24 774	-21 870	-19 226	-72 925
Прибуток/(збиток) за рік	111 200	96 543	84 456	331 059
ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД				
СТАТТІ, ЩО БУДУТЬ РЕКЛАСИФІКОВАНІ В ПРИБУТОК ЧИ ЗБИТОК				

Усього сукупного доходу	111 200	96 543	84 456	331 059
Прибуток/(збиток), що належить власникам банку	111 200	96 543	84 456	331 059
Усього сукупного доходу, що належить власникам банку	111 200	96 543	84 456	331 059
Прибуток/(збиток) на акцію від діяльності, що триває:	6,95	6,03	5,28	20,69
Прибуток/(збиток) на акцію, що належить власникам банку:	6,95	6,03	5,28	20,69

Таблиця Б.3 - Звіт про зміни у власному капіталі за 2018-2021 рр. [30]

Найменування статті	Належить власникам банку						Усього власного капіталу
	статутний капітал	емісійні різниці та інший додатковий капітал	незарєстрований статутний капітал	резервні та інші фонди	нерозподілений прибуток	усього	
Залишок на 31.12.2018	260 000	0	0	29 844	111 200	401 044	401 044
Усього сукупного доходу:	0	0	0	0	96 543	96 543	96 543
Розподіл прибутку до статутного капіталу	0	0	0	5 560	-5 560	0	0
Розподіл прибутку до резервних та інших фондів	0	0	0	0	-105 120	-105 120	-105 120
Незарєстрований статутний капітал	0	0	105 120	0	0	105 120	105 120
Залишок на 31.12.2019	365 120	0	0	35 404	97 063	497 587	497 587
Усього сукупного доходу:	0	0	0	0	84 456	84 456	84 456
Розподіл прибутку до статутного капіталу	0	0	0	0	-92 160	-92 160	-92 160
Розподіл прибутку до резервних та інших фондів	0	0	0	4 903	-4 903	0	0
Незарєстрований статутний капітал	0	0	92 160	0	0	92 160	92 160
Залишок на 31.12.2020	365 120	0	92 160	40 307	84 456	582 043	582 043
Усього сукупного доходу:	0	0	0	0	331 059	331 059	331 059
Розподіл прибутку до	0	0	0	0	0	0	0

статутного капіталу							
Розподіл прибутку до резервних та інших фондів	0	0	0	4 223	-4 223	0	0
Незарєєстрований статутний капітал	92 160	0	-92 160	0	0	0	0
Залишок на 31.12.2021	457 280	0	0	44 530	411 292	913 102	913 102